

B-135

Green Deal duurzame mobiliteit provincie Utrecht

Partijen:

1. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de heer drs. M.J.M. Verhagen en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de heer J.J. Atsma, ieder handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, samen hierna te noemen: Rijksoverheid;
2. Gedeputeerde staten van de provincie Utrecht, handelend als bestuursorgaan van de provincie Utrecht, namens deze de heer R. van Lunteren, gedeputeerde Mobiliteit, Economie en Financiën van de provincie Utrecht, hierna te noemen: de Provincie;

Hierna samen te noemen: Partijen;

Algemene overwegingen:

1. Het kabinet beoogt een algemene Green Deal met de samenleving, die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Doel van de Green Deal is laten zien dat groen en groei hand in hand gaan.
2. Partijen zien publiek private samenwerking als de beste manier om verduurzaming van de Nederlandse economie te versnellen en hier ook economisch van te profiteren. Deze unieke gezamenlijke aanpak is in Nederland op andere terreinen zeer succesvol en de Green Deal zal hierop voortbouwen. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn onmisbaar om deze verduurzaming mogelijk te maken.
3. Bij de Green Deal gaat het om concrete duurzame initiatieven, waarbij barrières verdwijnen, innovaties ontwikkeld, gefinancierd en toegepast worden en duurzame kansen worden benut. In de praktijk loopt de maatschappij tegen belemmeringen aan die in de weg staan van initiatieven die leiden tot een verdere verduurzaming.
4. In de Green Deal willen partijen concrete afspraken maken die deze belemmeringen wegnemen, zodat de initiatieven die anders moeilijk van de grond komen ruim baan krijgen. Deze initiatieven kunnen vervolgens ook als voorbeeldfunctie dienen voor andere partijen en daarmee de totale markt in beweging zetten.
5. De voor de Green Deal geïnventariseerde projecten van initiatiefnemers zijn door het wegnemen van de beschreven belemmeringen potentieel succesvol, kunnen op korte termijn resultaten opleveren en kunnen uitmonden in nieuwe economische activiteiten of kostenbesparingen op korte of langere termijn voor het bedrijfsleven. De resultaten van een concrete Green Deal kunnen daarna toepasselijk zijn op andere, vergelijkbare projecten, waardoor de reikwijdte van de Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal duurzame mobiliteit provincie Utrecht

Als nationaal vervoersknooppunt voor zowel wegverkeer als openbaar vervoer levert mobiliteit een grote bijdrage aan de CO₂ uitstoot en luchtkwaliteitsproblematiek in de regio Utrecht. Voor een effectieve aanpak van deze problematiek is samenwerking met andere partijen noodzakelijk.

De Green Deal duurzame mobiliteit provincie Utrecht bestaat uit vier delen:

1. Segmentsgewijs toe naar elektrisch vervoer;
2. Bedrijvenaankpak schone en zuinige mobiliteit;
3. Opwekking en gebruik van bio-gas tbv duurzame mobiliteit;
4. Aanpassing garantiefonds tot een innovatief revolverend instrument voor intensivering duurzame investeringen, met daaraan gekoppeld een expertteam energie.

Ad. 1.

De Provincie onderkent het maatschappelijk belang van emissieloze bussen in het openbaar vervoer en vrachtvervoer. De financiële haalbaarheid van de transitie naar emissieloze bussen is door de huidige versnipperde aanpak van bustechniek, energiedrager en infrastructuur en de huidige concessiesystematiek ver weg, zeker in deze tijd van bezuinigingen. Het is echter mogelijk te komen tot een financieel haalbare transitie in een overzichtelijke termijn (tot 2025). Dit kan door gebruikmaking van de methodiek van Total Cost of Ownership gericht op zowel busconfiguratie, energiedrager, infrastructuur én concessie. Deze methodiek geeft ook inzicht in de maatschappelijke kosten en baten voor de beleidsmakers. Er wordt naar gestreefd deze methodiek vervolgens uit te rollen naar vrachtvervoer, te beginnen bij de afvalverwerking.

Ad. 2.

De grote en middelgrote bedrijven in de Provincie dragen bij aan een groot deel van de mobiliteit in de regio. De Provincie wil in samenwerking met de gemeente Utrecht en de U15 (twintig beeldbepalende werkgevers in de regio Utrecht die samen werken aan betere bereikbaarheid van Midden Nederland) de CO₂ uitstoot terugdringen en de luchtkwaliteit verbeteren. Dit doet de provincie met maatregelen op basis waarvan de mobiliteit van bedrijven moet worden gereduceerd en het gebruik van schoner vervoer onder werknemers moet worden verhoogd. Deze samenwerking mondt uit in een aanpak voor zowel grote bedrijven als MKB die, nadat er ervaring mee is opgedaan bij een beperkt aantal pilotbedrijven, kan worden opgeschaald. Deze aanpak is ook onderdeel van de afspraken in de Green Deal Utrechtse Energie! tussen de Rijksoverheid en de Gemeente Utrecht.

Ad. 3.

De Provincie is al enkele jaren bezig met het bevorderen van het gebruik van groengas als brandstof. Met subsidies en renteloze leningen subsidieert de Provincie de aanleg van Groengastankstations en de aanschaf van Groengasvoertuigen. Daarbij is nu ook het opzetten en exploiteren van een biogas-hub bij gekomen om de productie van biogas te stimuleren.

Verder zijn er innovatieve ontwikkelingen als rijden op vloeibaar biogas (bio LNG) die door bedrijven in de regio worden geïnitieerd. Deze stimulerende maatregelen en ontwikkelingen tillen samen de duurzame mobiliteit binnen de regio naar een hoger plan.

Er spelen echter veel onzekerheden bij de productie van biogas. Daarom is de financierbaarheid van biogas/groengas projecten door banken vaak problematisch. Voor de ontwikkeling van rijden op bio-LNG is verder regelgeving nodig zoals vergunningverlening voor stations. Doordat deze regelgeving ontbreekt stagneert de bouw van tankstations van vloeibaar biogas.

Ad. 4.

De Provincie Utrecht heeft in 2010 het Garantiefonds energie opgezet. Het garantiefonds was bedoeld om kredietverlening door banken voor (duurzame) energie projecten mogelijk te maken. Dit garantiefonds wordt momenteel herzien tot een nieuw innovatief revolverend instrument, met als doel de financiële sector meer verantwoordelijkheid te geven, en meer te sturen op financiering van herhaalbare/opschaalbare concepten. Momenteel heeft de Provincie 2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een garantie-instrument. Inzet is om met het nieuwe instrument investeringen uit te lokken die een factor 5 – 10 groter zijn dan het ingelegde vermogen.

Aan het garantie-instrument wordt een expertteam energie gekoppeld dat een positieve afhandeling van de kredietverlening aan projecten door banken moet stimuleren. Inzet van een expertteam energie is er op gericht op concrete wijze obstakels bij financiering van (kleine) energieprojecten weg te nemen.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Green Deal initiatief: thema's en afspraken

Onderdeel 1 Segmentsgewijs toe naar Elektrisch Vervoer

Artikel 1 Green Deal project: transitie naar zero emissie busvervoer en vuilnisvoertuigen

De Provincie zet zich op bestuurlijk en ambtelijk niveau in voor de transitie naar zero emissie busvervoer in de provincie Utrecht. De provincie gaat dit in eerste instantie doen met kleinschalige investeringstrajecten waarbij wordt samengewerkt met de Stichting Zero Emissie Busvervoer. Daarnaast hecht de Provincie grote waarde aan de uitkomsten van de analyse van de eerste (proef)projecten. Deze dienen voor alle stakeholders inzichtelijk te worden gemaakt. De verkregen gegevens kunnen organisatorisch en methodologisch zo worden verwerkt, dat voor alle stakeholders duidelijk is wat het effect is van veranderingen in prijzen van bijvoorbeeld buscomponenten, batterijen maar ook van heffingen en accijnzen. Op basis van deze uitkomsten zullen nadere stappen worden geformuleerd.

De doelstelling is dat in 2025 alle bussen voor stads- en streekvervoer en vuilnisvoertuigen in de Provincie elektrisch aangedreven zijn. Na deze eerste 'marktsegmenten' van bussen en vuilnisvoertuigen, die baanbrekend werken, zullen andere segmenten (pakketvervoer, WMO-vervoer) volgen, waarmee het proces opschaalbaar is. Wat betreft het overschakelen op zero emissie voor stads- en streekbussen is de provincie Utrecht de partij die de concessie verleent en de aanbesteding voor haar rekening neemt. De komende jaren (tot 2015) zullen gebruikt worden om belemmeringen weg te nemen en randvoorwaarden te creëren die deze ontwikkeling mogelijk maakt.

Artikel 2 Inzet en acties Provincie

De Provincie zal;

- optreden als kennismakelaar en netwerkorganisatie;
- juridische en fiscale obstakels inventariseren;
- met investeerders in gesprek gaan om mogelijke financiële belemmeringen te beperken.

Artikel 3 Inzet en acties Rijksoverheid

Op dit moment zijn de energiekosten van rijden op elektriciteit veel lager dan van rijden op dieselbrandstof. Voor de investeringen in de ontwikkeling van zero emissie bussen, is dit kostenverschil belangrijk i.v.m. de financiële haalbaarheid van de transitie. De nu voorziene investeringen ten aanzien van de transitie vragen om een stabiel fiscaal beleid ten aanzien van heffingen voor duurzame energiedragers. De Rijksoverheid zal dit met de Provincie bespreken en het fiscale beleid op dit terrein nader toelichten.

Onderdeel 2 Bedrijvenaankpak schone en zuinige mobiliteit

Artikel 4 Green Deal project: Mobiliteit bij bedrijven

Er wordt een methode ontwikkeld voor het opstellen van een CO₂ footprint voor alle door een bedrijf veroorzaakte mobiliteit. Op basis waarvan een kwantitatieve doelstelling kan worden vastgesteld voor vermindering van de CO₂ uitstoot en kan worden besloten over maatregelen, met speciale aandacht voor bedrijven uit de zakelijke dienstverlening. De methode wordt ingevoerd bij vijf werkgevers in 2012 en geagendeerd bij tien werkgevers vóór 2013 (ontwikkeling van de methode en de agendering is taak van de U15 en de Taskforce Innovatie regio Utrecht).

Bedrijven krijgen inzicht in hun CO₂ footprint en de mogelijkheden om deze door mobiliteitsmaatregelen te verkleinen en de luchtkwaliteit te verbeteren, de betrokken overheden zullen bedrijven voor hun inspanningen belonen door daar rekening mee te houden bij hun aanbestedings- en inkoopbeleid. Omdat er in de regio Utrecht relatief veel bedrijven in de zakelijke dienstverlening zijn gevestigd en er nog geen geschikte methodes beschikbaar zijn om voor deze sector een CO₂ footprint te bepalen en systematisch maatregelen op te nemen, zal de aandacht vooral op deze sector zijn gericht.

Artikel 5 Inzet en acties Provincie

De Provincie:

- stelt beleidsregels op voor duurzaam aanbesteden en inkopen in aansluiting op de CO₂ prestatieladder 2.0.;
- stimuleert met de gemeente Utrecht de aanpak voor het MKB bij de regiogemeenten;
- draagt maximaal € 50.000,- bij ten behoeve van de begeleiding van de bedrijven bij de mobiliteitsaanpak;
- stelt kennis over schoon vervoer en duurzame mobiliteit beschikbaar aan bedrijven.

Artikel 6: Inzet en acties Rijksoverheid

De Rijksoverheid zal:

- volgens de afspraken gemaakt in de Green Deal Utrechtse Energie! bijdragen aan de kosten voor ontwikkeling van de methode voor het opstellen van een CO₂-footprint.
- stelt op verzoek ten behoeve van Green Deal project: Mobiliteit bij bedrijven relevante informatie en expertise vanuit het bestaande beleidsinstrumentarium beschikbaar ten aanzien van duurzame mobiliteit en schoner vervoer in het bijzonder stimuleringsregelingen (fiscaal en subsidies) ten behoeve van bedrijven, binnen de focusgebieden aanpak via onder meer het Rijksweb, en werkt mee aan voorlichting- en netwerkbijeenkomsten voor de kleinere bedrijven;
- stelt op verzoek kennis over mogelijkheden voor duurzaam aanbesteden en inkopen beschikbaar aan de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht en regiogemeenten;
- actualiseert jaarlijks de startgids voor bedrijven voor elektrisch vervoer.

Onderdeel 3 Opwekking en gebruik van bio-gas tbv duurzame mobiliteit

Artikel 7 Green Deal project: Bio-LNG

De Provincie stimuleert rijden op groen gas. In de afgelopen periode is dit op verschillende manieren vormgegeven, met het stimuleren van het aanschaffen van groengasauto's en het stimuleren van de exploitatie van groengastank stations. Bij ondernemers in de regio is groeiende interesse in het exploiteren van een tankstation voor bio-LNG. Deze ondernemers worden echter belemmerd door beperkingen in wet- en regelgeving.

Artikel 8 Inzet en acties Provincie

De Provincie fungeert als facilitator en kennismakelaar voor ondernemers die voornemens zijn een tankstation voor bio-LNG te exploiteren, en inventariseert de problemen die daar qua vergunningen wet- en regelgeving uit voortvloeien.

Artikel 9 Inzet en acties Rijksoverheid

De Rijksoverheid zal zich inspannen om de door de Provincie geïnventariseerde problemen rondom de vergunningverlening voor het exploiteren van een tankstation voor bio-LNG in overleg met de branche en de betrokken innovatieve ondernemers waar mogelijk op te lossen.

Onderdeel 4 Garantiefonds energie met daaraan gekoppeld een expertteam

Artikel 10 Green Deal project: Garantiefonds energie

Ondernemers hebben vaak problemen om bij banken krediet te krijgen voor investeringen in duurzaamheid en energie, waardoor innovaties geen kans krijgen. Met garantstellingen kunnen dit soort belemmeringen worden verminderd. De Provincie is dan ook in 2011 gestart met het Garantiefonds energie. Het Garantiefonds energie is bedoeld om kredietverlening door banken voor energie-projecten te stimuleren door subsidie in de vorm van een garantie te verstrekken. Hierbij lag het initiatief bij de ondernemer. De werking van het fonds is geëvalueerd en zal in het licht daarvan worden herzien. De Provincie wil van het Garantiefonds energie een nieuw, innovatief revolverend instrument maken waarbij de financiële sector meer verantwoordelijkheid en sturing kan geven bij het stimuleren van (duurzame) energieprojecten. De Garantstelling wordt beperkt tot die doelgroepen die zonder garantie niet of tegen zeer ongunstige voorwaarden financiering van de bank kunnen krijgen. Te denken valt aan energieprojecten van Verenigingen van Eigenaren, energiecoöperaties of Energy Service Companies (ESCO's).

Aan het garantie instrument wordt nu eveneens een expertteam gekoppeld. De inzet van een expertteam kan een positieve afhandeling van projecten door banken bevorderen. Inzet van een expertteam energie draagt dus concreet bij aan het wegnemen van obstakels bij financiering van (kleine) energieprojecten.

Artikel 11 Inzet en acties Provincie

De Provincie:

- ontwikkelt het Garantiefonds energie tot een innovatief en revolverende instrument, en stelt 2 miljoen euro beschikbaar voor dit fonds.
- zal de Rijksoverheid informeren over beoogde opzet van het nieuwe instrument. Basis van de provinciale regeling is subsidie in de vorm van een garantstelling aan een financiële instelling. De garantstelling zal via een tender worden aangeboden. De financiële instelling die de hoogste leverage biedt op de provinciale middelen krijgt een bepaalde periode de tijd om projecten te financieren. Van belang is dat de tendervoorwaarden zo worden gekozen dat randvoorwaarden niet te beperkend zijn maar tegelijkertijd wel aansluiten bij doelstellingen én marktobstakels wegnemen.
- stelt in samenspraak met de Rijksoverheid een expertteam samen, dat vraagstukken over energie-investeringen beter inzichtelijk kan maken waardoor een positieve afhandeling van projecten door banken wordt gestimuleerd.
- beziet samen met de Rijksoverheid of de systematiek van het nieuwe instrument op kan worden geschaald.

Artikel 12 Inzet en acties Rijksoverheid

De Rijksoverheid:

- beziet samen met de Provincie of de systematiek van het nieuwe instrument kan worden opgeschaald.
- draagt bij aan de uitvoeringskosten van het expertteam door middel van een decentralisatie-uitkering. Het Ministerie van EL&I stelt binnen de relevante wettelijke kaders een financiële bijdrage van maximaal € 400.000,- verdeeld over de jaren 2013, 2014 en 2015 inclusief eventueel verschuldigde BTW beschikbaar voor zover dit in overeenstemming is met de toepasselijke staatssteunregels. Daartoe zal de Provincie Utrecht een aanvraag indienen, vergezeld van een projectplan (inclusief begroting en gegevens over aanbesteding en/of staatssteun).

2. Slotbepalingen

Artikel 13

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het Unierecht worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 14

1. Elke Partij kan de andere Partij schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlage aan de Green Deal gehecht.
4. De wijziging wordt openbaar gemaakt op het Rijksweb.

Artikel 15

Partijen komen overeen dat de Green Deal afspraken niet in rechte afdwingbaar zijn.

Artikel 16

Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en loopt tot en met 2015. Alle in deze Green Deal genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen.

Artikel 17

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te 's-Gravenhage op

**Minister van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie**

.....
drs. M.J.M. Verhagen

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

.....
J.J. Atsma

Gedeputeerde staten van de Provincie Utrecht

.....
namens deze:
de heer R. van Lunteren
Gedeputeerde Mobiliteit, Economie en Financiën